

Jaarverslag 2014

Stichting Romeins Museum

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	1
1. Introductie	2
Voorwoord	2
Museumregistratie	2
Missie en visie	2
Missie	2
Visie	2
Doelstellingen	3
Algemene doelstellingen	3
Operationele doelstellingen	3
2. Publiek	4
Bezoekersaantallen	4
Evenementen	4
Educatie	4
Tijdelijke exposities	4
Lezingen	5
Communicatie en Marketing	6
3. Collectie	7
Registratie	7
Collectieverloop	7
Behoud en beheer	7
Onderzoek en publicatie	8
Projecten	8
4. Bedrijfsvoering	9
Personeel	9
Vrijwilligers	9
Veiligheid	9
5. Bestuur	10
Samenstelling	10
Beknopte Jaarevaluatie Bestuur 2014	11
Rooster van aftreden	11
6. Financiën	12

1. INTRODUCTIE

VOORWOORD

Het jaar 2014 stond voor het Archeologiehuis Zuid-Holland in het teken van het doortrekken en uitbreiden van lijnen en plannen die in 2011 ontstonden en in 2012 en 2013 voor het eerst werden uitgevoerd. Tevens was 2013 het jaar waarin het Museum verschillende prachtige wisseltentoonstellingen heeft mogen ontvangen, en een zeer uitgebreid lezingprogramma heeft kunnen aanbieden. Allerhande onderwerpen passeerden de revue, veelzijdigheid stond voorop en iedereen leek zijn hart op te kunnen halen wat betreft de aangeboden onderwerpen.

Het kernwoord voor 2014 was professionalisering. Een nieuw beleidsplan is geformuleerd, met het oog op de toekomst en in acht nemend alle ervaringen opgedaan tijdens de museumregistratie, en de kwaliteit van de interne organisatie is verbeterd. De Stichting Romeins Museum heeft in 2014 op vele vlakken samen gewerkt aan educatieve programma's, lezingen, tentoonstellingen en diverse projecten.

Door nieuwe doelstellingen te formuleren, de missie en visie te herzien en het publieke gezicht van het Archeologiehuis te verbeteren (d.m.v. de website) wordt de volgende beleidsperiode goed gestart en wordt de groei van het museum gestimuleerd.

MUSEUMREGISTRATIE

Al in 2012 is de procedure gestart om het Archeologiehuis Zuid-Holland op te laten nemen in het Museumregister. Dit proces is in 2014 voortgezet en heeft geleid tot een succesvolle volledige registratie als een erkend museum, per 1 december 2014. In 2015 zal er worden gekeken naar de invoer van de Museumkaart en eventuele combi-arrangementen.

MISSIE EN VISIE

De oude missie en visie van het Archeologiehuis zijn bij het proces van het opstellen van een nieuw beleidsplan onder de loep genomen en zijn enigszins aangepast. Zij luiden als volgt:

MISSIE

Het Archeologiehuis Zuid-Holland waarborgt de ontmoeting tussen de archeologie van Zuid-Holland en een zo breed mogelijk publiek, in een museaal en publiekelijk toegankelijk kader. Het beheert en toont regionale archeologische bodemvondsten uit de Prehistorie, Romeinse Tijd en Middeleeuwen en stimuleert publieksinteractie en participatie op een unieke wijze.

VISIE

Het Archeologiehuis Zuid-Holland is het regionale centrum van een nationaal en internationaal initiatief voor de verspreiding van kennis over het prehistorische, Romeinse en middeleeuwse verleden van de regio.

Bezoekerservaringen en educatie

De wisselwerking tussen het Archeologiehuis en Archeon zorgt voor een groeiend bezoekersaantal voor beide organisaties. Educatieve programma's in het museum worden afgenomen door basisscholen en voortgezet onderwijs, regionaal en nationaal.

De bezoekers van Archeon zien een bezoek aan het Archeologiehuis Zuid-Holland als een integraal deel van het bezoek. Via enquêtes en evaluaties wordt de bezoekerservaring getoetst, waarop actie kan worden ondernomen om deze te verbeteren.

Groepen en lezingen

Een bezoek aan het Archeologiehuis is voor groepen – partijen, conferenties, vergaderingen, e.d. – het doel van het bezoek of een deel van het bezoek aan Archeon. Via programma's, zoals een speurtocht met prijsvraag, worden bezoekers verleid om het museum te verkennen en te leren kennen. Ook worden er regelmatig lezingen georganiseerd door experts zoals archeologen en historici, met uiteenlopende onderwerpen die aansluiten op de collectie. Het aantal lezingen zal met de jaren groeien, waarbij ook weer een groeiend aantal academici van universiteiten uit binnen- en buitenland betrokken worden.

DOELSTELLINGEN

De doelstellingen van de Stichting Romeins Museum zijn herzien en concreter verwoord.

ALGEMENE DOELSTELLINGEN

- ↳ Het Archeologiehuis Zuid-Holland zal in stand worden gehouden door de Stichting Romeins Museum en andere betrokkenen in zowel fysieke vorm, evenals als instituut, in zowel de nabije, als de verre toekomst.
- ↳ Het Archeologiehuis Zuid-Holland zal zich verder ontwikkelen als een kenniscentrum op het gebied van de Archeologie van Zuid-Holland. Aan het eind van deze beleidsperiode hoopt het Archeologiehuis de aanwezige hoeveelheid kennis die een bezoeker op kan doen te hebben vergroot met 20%, aan de hand van het aanwezige personeel en beschikbare documentatie.
- ↳ Het Archeologiehuis Zuid-Holland zal de archeologische collectie aanwezig in het pand, hetzij objecten in bruikleen van een andere museale instelling, hetzij objecten afkomstig uit het Provinciaal Archeologisch Depot Zuid-Holland, op effectieve manier beheren en behouden, door gedurende de beleidsperiode structureel toezicht te houden op de collectie en haar omgeving, om op deze wijze een beter overzicht te verkrijgen. Hier dragen het Erfgoedhuis en Archeon zorg voor.
- ↳ Het Archeologiehuis Zuid-Holland zal gedurende openingstijden de gehele collectie tentoon stellen op een informatieve en interactieve wijze om op deze wijze bezoekers te onderwijzen, in acht nemend de maatschappelijke en archeologische context van de collectie, en bezoekers stimuleren terug te keren naar het Archeologiehuis Zuid-Holland. Indien objecten uit de collectie tijdelijk niet tentoon kunnen worden gesteld zal er een goed alternatief als vervanger worden geregeld.
- ↳ Het Archeologiehuis Zuid-Holland treedt als gastheer op voor een breed, gevarieerd publiek. Aan het einde van de beleidsperiode heeft het museum een 20% toename in bezoekersaantallen, zowel fysiek als digitaal, weten te behalen, door meerdere doelgroepen te bereiken en aan te trekken. Het Archeologiehuis Zuid-Holland richt zich niet alleen op schoolkinderen, ouderen en gezinnen uit de regio, maar ook op een nationaal en internationaal niveau zal een breed publiek bereikt worden door de positionering van het Archeologiehuis Zuid-Holland en de aanwezige tentoonstellingen en/of activiteiten.
- ↳ De Stichting Romeins Museum Alphen aan den Rijn zal de komende twee jaar actief bijdragen aan onderzoek naar de collectie en daar aan verwante thema's en zal tevens participeren aan dan wel initiëren van ten minste twee erfgoedprojecten, om op deze wijze nieuwe kennis over de collectie te winnen, bewustzijn voor het regionale erfgoed te vergroten en de regionale, nationale en internationale banden te verbeteren.

OPERATIONELE DOELSTELLINGEN

- ↳ Om het Archeologiehuis Zuid-Holland en haar collectie in stand te houden zullen er structureel controles worden uitgevoerd met betrekking tot de staat van de collectie, voorzieningen en het gebouw. Het resultaat van deze controles zal schriftelijk worden vastgelegd en worden geanalyseerd op knel- of verbeterpunten.
- ↳ Het Archeologiehuis Zuid-Holland streeft ernaar om minstens eenmaal per jaar een wisseltentoonstelling te faciliteren in de daarvoor bestemde ruimte. Dit om de tentoonstellingen variërend te houden en op deze wijze terugkerende bezoekers te stimuleren, evenals om de actuele thema's een plaats te geven binnen het Archeologiehuis Zuid-Holland.
- ↳ Het Archeologiehuis Zuid-Holland zal zich gedurende deze beleidsperiode inzetten om de aanwezige kennis te verbreden en te verspreiden. Educatieve programma's zullen jaarlijks worden geëvalueerd en indien nodig aangepast, en zullen worden verspreid onder een zo breed mogelijk publiek.
- ↳ Ter bevordering van de interne administratie, evenals ter bevordering van de kennisverspreiding heeft de Stichting Romeins Museum zich ten doel gesteld het aanwezige collectieregister uit te breiden en actief bij te houden, evenals aan te vullen.
- ↳ Het Archeologiehuis Zuid-Holland zal diverse lezingen faciliteren voor zowel interne als externe geïnteresseerden, ter bevordering van het aanwezige kennisniveau en ter verspreiding van kennis.
- ↳ Ter vergroting van de naamsbekendheid van het Archeologiehuis Zuid-Holland zal er aandacht worden besteed aan het updaten en aanvullen van de website en de relevante sociale media.
- ↳ Het Archeologiehuis Zuid-Holland zal na deze beleidsperiode aan de meerderheid van de scholen in de regio bekend zijn en zal zich actief inzetten om deze scholen te betrekken aan de hand van educatieve programma's.

2. PUBLIEK

BEZOEKERSAANTALLEN

In de wintermaanden is er aan sterke daling in de bezoekersaantallen. Dit hangt samen met de openingstijden van Archeon. Met de invoer van de Museumkaart in de toekomst hopen we ook in de winter actief mensen aan te blijven trekken.

	Jan	Feb	Ma	Apr	Mei	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	Jaar
2012	2110	1035	81	2352	3385	6277	1762	11761	4157	3706	25	1501	<u>38152</u>
2013	2673	1006	2194	6870	5015	6990	2531	10533	3656	4420	180	2997	<u>49065</u>
2014	1136	3047	1420	5928	5827	5736	3503	11307	5284	4547	109	2186	<u>50030</u>

EVENEMENTEN

In 2014 zijn er verschillende evenementen georganiseerd, waarvan de meesten door en op Archeon. Het Archeologiehuis participeerde in deze evenementen en deelde in de bezoekersstroom. De opening van de tijdelijke tentoonstelling “Cold Cases in de Archeologie” vond plaats op 17 mei, in de vorm van een mini-symposium. Als onderdeel van het Kolenbrander project is er vanaf 21 t/m 27 september een Week van de Houtskool georganiseerd. Er werden lezingen gegeven, er werd een meiler gebouwd en de hele week stond in het teken van dit ambacht. Tevens vond er op 27 september de Beschermersdag van het Zuid-Hollands Landschap plaats in het Archeologiehuis, met workshops, cursussen e.d.

EDUCATIE

Ook in 2014 heeft het Archeologiehuis zich zeer actief bezig gehouden met de educatie van haar bezoekers. Middels de vaste opstelling, maar ook middels verschillende educatieve middelen en programma's zijn er verschillende doelgroepen bereikt. De combinatie van Archeon en Archeologiehuis is een groot succes gebleken. Middelbare scholieren zijn aan het begin van de dag door het Archeologiehuis rondgeleid, waar ze de echte 'authentieke' vondsten kunnen zien. Daarna hebben ze de reconstructie van deze vondsten in de juiste context kunnen aanschouwen op Archeon. Daarnaast zijn diverse speurtochten met succes ingevuld door losse bezoekers en groepen.

Het eerder ontwikkelde Cultuurpalet programma is opnieuw ten uitvoer gebracht. Alle groepen zeven uit het basisonderwijs uit de regio hebben in een aantal weken tijd het Archeologiehuis bezocht. Ter voorbereiding hadden de groepen al via een cd-rom een introductie gehad, welke verder terug kwam in het programma, bestaande uit een film, een rondleiding en twee speurtochten. Uit de evaluerende gesprekken met de docenten en de observaties van de medewerkers, is gebleken dat een tijdsduur van ca. 2 uur het maximale is, gezien de concentratieboog van de leerlingen.

TIJDELIJKE EXPOSITIES

Fort Ockenburgh | 15 oktober 2013 - 17 mei 2014

Ockenburgh is lang een raadselachtige archeologische vindplaats geweest. De archeoloog Holwerda groef er in de jaren dertig van de vorige eeuw, maar het lukte hem niet de precieze aard van de site te doorgronden. Hij stelde het voor als een armelijke inheemse nederzetting en dat bleef de interpretatie tot vijftig jaar ná zijn publicatie. Een grote opgraving in de jaren negentig door de afdeling Archeologie van de gemeente Den Haag maakte duidelijk dat de achtergrond van de site volstrekt anders was. Een inheemse nederzetting was het zeker niet, en de vondst van wat een klein fort leek wees op een vicus (burgernederzetting bij een fort) met een militaire oorsprong. In deze tentoonstelling is aandacht besteed aan dit fortje.

Cold Cases in de Archeologie | 17 mei 2014 – maart 2015

De tentoonstelling laat zien hoe forensische technieken kunnen worden toegepast in de archeologie om zo tot nieuwe inzichten te komen. Deze moderne onderzoeksmethoden worden toegepast op de skeletresten van twee 7e-eeuwse vrouwen en op het massagraf uit Wassenaar uit ongeveer 3700 voor Christus. Deze onderzoeksmethoden waren in 1987 (toen het werd opgegraven) immers nog niet toegankelijk! Het verrichte DNA onderzoek, de reconstructies en het isotopenonderzoek zorgen voor vele nieuwe inzichten. Voorbeelden van onderzoek aan vondsten uit Wassenaar, Vlaardingén én Oegstgeest passeren in deze tentoonstelling de revue. Wegens succes is de tentoonstelling verlengd tot maart 2015.

Limes wisseltentoonstellingen | 2015-2016

In samenwerking met het Erfgoedhuis Zuid-Holland, de AWN Rijnstreek en de provincie Zuid-Holland zullen er in 2015 en 2016 vier tentoonstellingen worden gerealiseerd over de Limes. Er zal per tentoonstelling een locatie uit de regio worden gekozen, welke zal worden gekoppeld aan een thema.

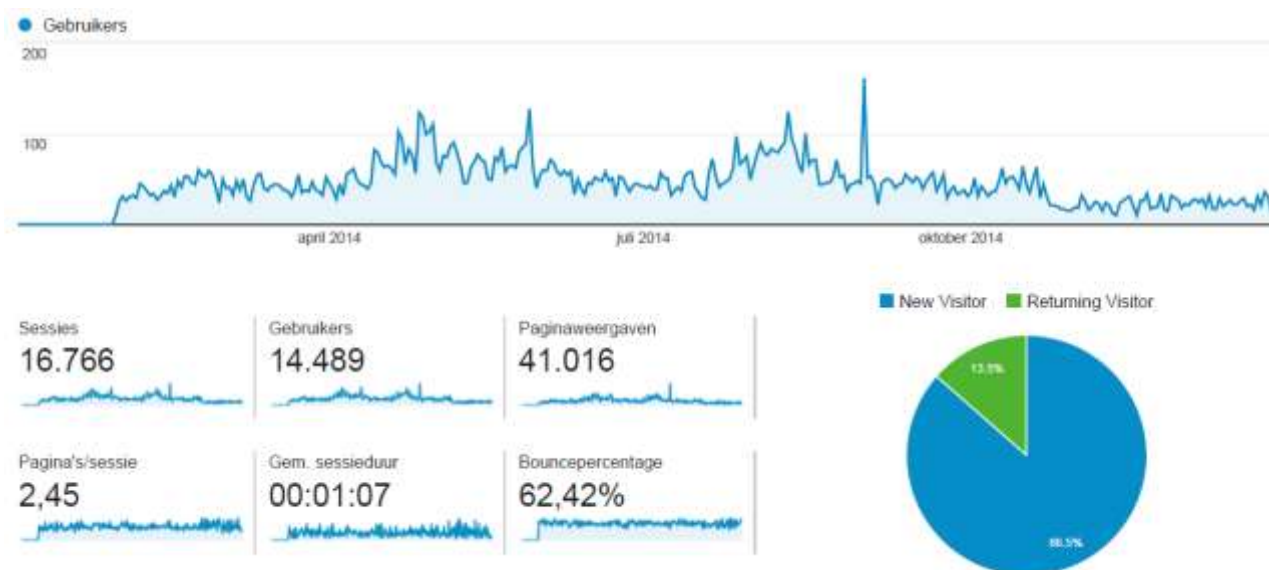
LEZINGEN

Datum	Tijd	Titel	Spreker	Organisatie
Woensdag 8 januari	20:00	<i>Mensen en bomen van de prehistorie tot straks.</i>	drs. Bert Maes	VVvA
Woensdag 5 februari	20:00	<i>Romeinen en Cananefaten op Locatie Valkenburg.</i>	dr. Peter Jongste	VVvA
Woensdag 5 maart	20:00	<i>Zoet is goed! Gezonde voeding in de Middeleeuwen.</i>	drs. Christianne Muusers	VVvA
Maandag 17 maart	20:30	<i>Bewoningsresten in het plangebied Aarle in de Gemeente Best.</i>	Adrie Tol	AWN
Woensdag 2 april	20:00	<i>Hout uit archeologische opgravingen.</i>	Silke Lange	VVvA
Maandag 14 april	19:30	<i>Inheems aardewerk uit de ijzertijd en de Romeinse tijd in West- en Zuid-Nederland.</i>	Peter van den Broeke	AWN
Woensdag 7 mei	20:00	<i>Mooie verhalen, ontwikkelingen en trends in de erfgoedwereld. Maar hoe nu verder?</i>	Boudewijn Goudswaard	VVvA
Maandag 19 mei	19:30	<i>Nijmegen in de Karolingische tijd: de palts en zijn omgeving.</i>	Arjan den Braven	AWN
Woensdag 4 juni	19:30	<i>Laatmiddeleeuwse bling-bling. Sierbeslag op riemen en tassen uit Nederland, 1300-1600</i>	Annemieke Willemsen	VVvA
Woensdag 16 juli	19:30	<i>Bijenlandschap, een bij-zonder kleurrijk landschap</i>	assorti	Archeon
Woensdag 3 september	20:00	<i>Rare jongens, die Romeinen.</i>	dr. ir. Marc Driessen	Universiteit Leiden
Maandag 29 September	20:00	<i>Laat-Romeinse grafvelden van Nijmegen</i>	Dé Steures	AWN
Woensdag 8 oktober	20:00	<i>De opmars gestaakt? Ontstaan van de noordgrens van het Romeinse Rijk in de 1e eeuw n.Chr.</i>	dr. Arjen Bosman	Zelfstandig
Maandag 27 oktober	20:00	<i>Duizend terpen in het veen: laatmiddeleeuwse terpen in het West-Nederlands veengebied</i>	Koert Salomons	AWN
Dinsdag 4 november	20:00	<i>Een mysterieus zwaard uit Holland</i>	drs. Marc van Hasselt	Archeon
Maandag 24 november	20:00	<i>Tiel rond 1000 (NL, prov. Gelderland</i>	Jan Willem Oudhof	AWN
Woensdag 10 december	20:00	<i>Wallen, houtsingels en heggen als bescherming en barrière voor mens en dier in de geschiedenis</i>	Bert Maes	VVvA

COMMUNICATIE EN MARKETING

De marketing van het Archeologiehuis Zuid-Holland is in 2014, net als in de voorgaande jaren, voornamelijk in samenwerking met Archeon gedaan. Archeon heeft veel gebruik gemaakt van gedrukt promotiemateriaal (flyers, folders, etc.) en diverse acties, waarbij het Archeologiehuis een onderdeel van het bezoek was. Lezingen e.d. zijn afzonderlijk gecommuniceerd via verschillende kanalen (intern en extern), waaronder nieuwsbrieven, websites, sociale media en diverse andere websites.

Begin 2014 is er een nieuwe website ontwikkeld en de informatie er op aangepast. In onderstaande figuur is te zien dat de website actief bezocht is in 2014. Tevens is er sedert begin 2014 gestart met actief gebruik van sociale media (Facebook), om interactie met bezoekers te bevorderen. Op de Facebook pagina worden nieuwsitems gedeeld, maar ook leuke weetjes, er worden objecten uit de collectie uitgelicht en reacties van bezoekers ontlokt over de context van deze objecten, en lezingen gedeeld.

Het Archeologiehuis Zuid-Holland is enkele malen in de media geweest, o.a. met de opening van de tentoonstelling Cold Cases en met de resultaten van het onderzoek van Marc van Hasselt naar een van de collectieonderdelen.

3. COLLECTIE

De collectie van het Archeologiehuis bestaat uit vondsten uit het Provinciaal Archeologisch Depot Zuid-Holland, aangevuld met objecten uit het depot van het Rijksmuseum van Oudheden (RMO) te Leiden en het Bureau Oudheidkundig Onderzoek van de gemeente Rotterdam (BOOR). De collectie bestaat enerzijds uit bruiklenen van deze partijen, en anderzijds uit een tentoonstelling in bezit van en opgesteld door het Provinciaal Archeologisch Depot.

REGISTRATIE

Ter bevordering van de interne administratie en in het kader van de aanvraag tot museumregistratie voor het Archeologiehuis Zuid-Holland is er eerder in 2014 besloten een overkoepelend collectieregister aan te leggen, waarin de vondsten (en standplaatsen) van beide afdelingen van het museum in verwerkt zijn. Er is eerder al in 2012 een standplaatsregister ontwikkeld.

Aan de hand van verschillende lijsten, evenals de database van het Provinciaal Archeologisch Depot Zuid-Holland en de fysieke aanwezigheid van de objecten, wordt er een database aangemaakt in “Adlib Museum Basis 4.2”, waarin alle informatie overzichtelijk en compleet verwerkt wordt. Tijdens dit proces worden tevens originele lijsten aangevuld en geüpdatet, waarna deze met alle betrokken partijen gedeeld worden. Het register wordt aangelegd op een laptop, aangezien de software niet op een server kan worden geïnstalleerd. Er wordt na iedere wijziging op een externe schijf een back-up gemaakt, welke tevens op de server van de Archeon computers wordt bewaard.

Zodra aan de hand van de lijsten en de bruikleenovereenkomsten de database is ingevuld, zal deze fysiek per vitrine worden nagelopen.

Voortgang

Alle objecten aanwezig in de deelcollectie op de begane grond zijn volledig ingevoerd in de database. De bruiklenen zijn aangevuld en grotendeels van standplaats voorzien. Het gaat hier om 231 objecten, waarvan 11 bruiklenen verdeeld staan over twee vitrines en nog van specifieke standplaats moeten worden voorzien. Van deze verdieping moet slechts per vitrine worden nagelopen of alles klopt.

Van de collectie op de eerste verdieping zijn momenteel ongeveer 30 objecten volledig geregistreerd. Van de helft van de objecten is momenteel een foto verkregen. In het standplaatsregister staan nog enkele onregelmatigheden en objecten die achteraf niet in de collectie zijn gekomen. Totaal gaat het om 532 objecten, waarvan 48 op Niet Aanwezig staan en 17 op onbekend. Hiervan moeten dus nog ruwweg 500 objecten worden ingevoerd, waarna de vitrines fysiek moeten worden nagelopen.

COLLECTIEVERLOOP

De deelcollectie op de begane grond bestaat bijna volledig uit langdurige bruiklenen. Afgelopen jaar zijn er geen mutaties geweest in deze opstelling. De Kano van Vlaardingen, welke als uitzondering voor slechts twee jaar in bruikleen is, zou volgens het originele plan in 2014 worden verplaatst naar Vlaardingen. De bouw van het museum daar is enigszins vertraagd, waardoor de kano wat langer geëxposeerd zal blijven.

De tentoonstelling op de eerste verdieping bestaat uit objecten in bezit van het depot en wordt ook door hen ingevuld en aangepast. Er zijn in 2014 enkele objecten in bruikleen gegeven aan andere musea, waarvoor soortgelijke objecten zijn terug geplaatst. Dit betreft o.a. objecten voor de tentoonstellingen ‘Bij Nader Inzien’ en ‘Gouden Middeleeuwen’ van het Rijksmuseum van Oudheden. De topstukken van de collectie (bv. het graf van Wassenaar) hebben geen mutaties ondervonden. Voor de inspiratie dag Archeologie & Publiek van het Erfgoedhuis (22 mei) zijn een aantal objecten voor 1 dag uit de vitrine gehaald en weer terug geplaatst.

BEHOUD EN BEHEER

In 2014 is het systeem van toezicht op de collectie en het onderhoud in het kader van de museumregistratie redelijk geprofessionaliseerd. Aan de hand van een vijftal checklists (per zaal een lijst voor het onderhoud en een lijst voor de collectie, en een algemene controlelijst) is tweemaal per week op gezette momenten de fysieke staat van het museum gecontroleerd. De pilot heeft uitgewezen dat de checklists nogal omvangrijk zijn en niet veel nieuwe informatie met zich meebrengen. Hiertoe is in het najaar 2014 besloten de lijsten te combineren tot drie checklists. In 2015 zal worden getoetst met welke frequentie van invullen het ideale rendement wordt bereikt.

Het klimaat wordt gemeten aan de hand van een zestal dataloggers, welke de temperatuur en relatieve luchtvochtigheid registreren. Deze dataloggers worden jaarlijks door het Erfgoedhuis Zuid-Holland geïjkt en elk half jaar uitgelezen. In 2014 is ervoor gekozen om van vier naar zes loggers te gaan, door op de Wisseltentoonstellingen vide en in het Graf van Wassenaar extra loggers te plaatsen. Aan de hand van deze metingen zijn enkele maatregelen getroffen om het klimaat te verbeteren, waaronder de plaatsing van een deur tussen de 1^e verdieping en het auditorium. Het complete overzicht van de metingen en de getrokken conclusies is te vinden in de Beheersrapportage 2014 van het Erfgoedhuis Zuid-Holland.

Uit deze analyses is ook gebleken dat op enkele plekken de temperatuur in de vitrines te hoog wordt. Hiertoe is besloten om in 2015 de verlichting grotendeels te vervangen voor LED lampen, welke minder warmte genereren.

Voor de tentoonstelling “Cold Cases in de Archeologie” bleek dat de vitrines van de wisseltentoonstelling beter beveiligd moeten worden, in verband met de verzekering van de objecten. Hiertoe is op effectieve wijze de mogelijkheid toegevoegd om vitrines extra te verzekeren op hun plek.

Op 7 maart is de vitrine waar de IJzertijdcano van Vlaardingen in ligt door een bezoeker beschadigd geraakt. De kano is geen enkel moment in gevaar geweest, en een dag later is de vitrine op effectieve wijze door de Technische Dienst gerepareerd.

ONDERZOEK EN PUBLICATIE

In 2014 zijn er geen nieuwe onderzoeken gestart. Wel zijn er verschillende eindresultaten verschenen van eerder gestarte/verrichte onderzoeken.

- ✓ Het onderzoek naar de reconstructie van een vroeg Neolithische visfuijk door mevr. E. IJsveld wordt tastbaar gemaakt middels een display in het museum bij de reconstructie.
- ✓ De resultaten van het onderzoek van drs. M. van Hasselt naar een Middeleeuws zwaardblad met een inscriptie zijn inmiddels gepubliceerd in MADOC.
- ✓ Enkele resultaten van isotopenonderzoek van verschillende opgravingen, verricht door de VU en de UvA, hebben geresulteerd in de wisseltentoonstelling “Cold Cases in de Archeologie”.

PROJECTEN

Samen met Archeon en andere partners zijn er in 2014 enkel projecten gestart en uitgevoerd.

- ↳ **Limes Landmark.** Via het erfgoedlijnen programma van de Provincie Zuid-Holland is er subsidie verleend aan de Stichting Romeins Museum en Archeon om langs de N11 een Limes Landmark te verwezenlijken. Dit project is in volle gang en zal in 2015 afronding vinden.
- ↳ **Zwammerdam.** Via het erfgoedlijnen programma van de Provincie Zuid-Holland is er subsidie verleend aan de Stichting Romeins Museum en Archeon om de reconstructie van de Zwammerdam 6, zoals deze in Archeon ligt, te restaureren en conserveren. Hiertoe zal er begin 2015 eerst een overkapping worden gebouwd.
- ↳ **Limes tentoonstellingen.** In 2014 zijn de werkzaamheden gestart om samen met de AWN Rijnstreek, het Erfgoedhuis Zuid-Holland en Archeon via het erfgoedlijnen programma enkele wisseltentoonstellingen over de Limes te realiseren.
- ↳ **Kolenbrander.** Tevens is er samengewerkt met het Fonds van Cultuurparticipatie, Archeon, bureau Casteller en de Stichting Vliegende Houtskoolbrander om aandacht te besteden aan het ambacht kolenbranden. Concreet is hiertoe een week van de houtskool georganiseerd, zijn er uitwisselingen geweest en is er publiekelijk op ambachtelijke wijze via een meiler houtskool gewonnen.

4. BEDRIJFSVOERING

PERSONEEL

Het Archeologiehuis Zuid-Holland heeft geen eigen medewerkers in dienst. Alle werkzaamheden en taken worden verricht door medewerkers van Archeon. In 2014 zijn volgende taken verricht

- ↳ Het inplannen van medewerkers is door de parkmanager/roostermaker gedaan. Dit bevordert de samenhang met het aanbod in Archeon.
- ↳ De schoonmaak is verricht door de vaste schoonmaakploeg.
- ↳ Openen/sluiten van het museum is verricht door leden van de directie, kassapersoneel, de parkmanager en geselecteerde medewerkers uit het park.
- ↳ Het museum is bemand door medewerkers uit de Romeinse Tijd. Eind 2014 zijn er van andere afdelingen mensen geplaatst, iets wat in de toekomst uitgebreid gaat worden.
- ↳ Educatieve programma's zijn door dezelfde medewerkers uitgevoerd.
- ↳ Administratie en externe communicatie (mailadres) is onderhouden door Joerie van Sister en Jack Veldman.
- ↳ Boeking zijn via de afdeling Sales gelopen.
- ↳ Toezicht op uitvoer werkzaamheden en de collectie is gehouden door Ratna Drost.
- ↳ Onderhoudswerkzaamheden zijn door de Technische Dienst verricht.
- ↳ Financiële zaken liepen via de administratie van Archeon.

VRIJWILLIGERS

Al in 2013 heeft het Archeologiehuis een tweetal nieuwe vrijwilligers namens de Vereniging Vrienden van Archeon (VVvA) aan haar bestand mogen toevoegen, waarmee er nu drie vrijwilligers aan het Museum zijn verbonden. Deze vrijwilligers hebben zich toegelegd op het ontvangen van de bezoekers van het Archeologiehuis Zuid-Holland, en het beantwoorden van vragen. Om eventuele vragen zo goed mogelijk te beantwoorden hebben zij het Archeologiehuis op rustige momenten bezocht om zich de collectie eigen te maken.

In de loop van 2014 is een van deze vrijwilligers gestopt wegens andere bezigheden. Dit jaar zijn we begonnen met structureel evalueren en overleggen met de vrijwilligers, om hun ervaring en de kwaliteit van de service te optimaliseren.

Deze vrijwilligers waren:

- Cor Verhagen
- Sander Wassing (gestopt)
- Guido van Dijck

VEILIGHEID

Ter bevordering van de veiligheid van het museum is er een apart calamiteitenplan opgesteld voor het Archeologiehuis. In de praktijk is de organisatie rondom calamiteiten nauw verbonden met die van Archeon. Voor de toekomst zullen dan ook deze documenten worden samengevoegd, zodat dit minder verwarrend is voor hulpverleners en andere medewerkers.

In het museum waren al verschillende camera's aanwezig. Om directer toezicht op de bezoekers te verbeteren is er bij de balie een scherm geplaatst met de feed van al deze camera's, zodat medewerkers het overzicht kunnen houden.

Om de veiligheid van bezoekers te verbeteren is in 2014 de trapleuning in het auditorium doorgetrokken naar boven.

5. BESTUUR

De leiding van het Archeologiehuis berust bij het bestuur van de Stichting. Dit is samengesteld uit vertegenwoordigers van de lokale en regionale samenleving, inclusief ondernemers en wetenschappelijke instellingen. Hierin volgt de Stichting een bestuur-model, zoals gedefinieerd in de Governance Code Cultuur.

In 2014 is er in de uitvoering van de taken van het bestuur gebruik gemaakt van de expertise van de bestuursleden, naast betrokkenheid van enkele externe partijen en adviseurs, zoals dhr. R.J. Blom en dhr. J.L. van Sister.

Er zijn twee bestuursvergaderingen geweest in 2014. Wegens ziekte is de vergadering in mei uitgevallen (rapportage en overleg is informeel gedaan) en de vergadering in december is vooruitgeschoven naar januari 2015, zodat de evaluatie van heel 2014 hierin meegenomen kon worden. Het bestuur is bijeengekomen op 3 februari en op 7 september.

SAMENSTELLING

Niko Geerlings

Huidige functie: Voorzitter

Datum van aantreden: 16-06-2009

Competenties: Leidinggevende ervaring, bestuurlijke ervaring.

Nevenactiviteiten 2014:

- ↳ Bestuurslid Vereniging Vrienden van Archeon
- ↳ Commissie Activiteiten VVvA.
- ↳ Facilitair manager Toyota Material Handling Nederland.

Dr. Karel Innemee

Huidige functie: Secretaris

Datum van aantreden: 16-06-2009

Competenties: Wetenschappelijke/academische ervaring, museale ervaring, educatieve ervaring.

Nevenactiviteiten 2014:

- ↳ Docent Mediterrane Archeologie Universiteit Leiden

Jack Veldman

Huidige functie: Penningmeester (sinds 2014)

Datum van aantreden: 16-06-2009

Competenties: Leidinggevende ervaring, administratieve ervaring.

Nevenactiviteiten 2014:

- ↳ Directeur Archeon.

John Kroes

Huidige functie: Algemeen bestuurslid

Datum van aantreden: 16-06-2009

Competenties: Administratieve ervaring.

Nevenactiviteiten 2014:

- ↳ Notaris Kroes & Partners

Dhr. Perquin is in 2014 afgetreden. Zijn taken zijn overgenomen door dhr. Veldman. Ook zijn er plannen om een nieuw bestuurslid aan te stellen in 2015. Dhr. van Sister is benaderd om het ambtelijk secretariaat over te nemen, gezien zijn rol in de administratie en bedrijfsvoering van het museum. Per 2015 zal hij de vergaderingen notuleren.

Ook zal per 2015 een rooster van aftreden herbenoeming worden opgesteld. Deze zal periodes van drie jaar nemen als uitgangspunt, met een maximale benoeming van drie termijnen. De eerste termijn start in 2015.

BEKNOPTE JAAREVALUATIE BESTUUR 2014

Archeologiehuisberaad

Er is een Archeologiehuisberaad samengesteld, bestaand uit:

- ↳ de provincie Zuid Holland door de heer Frits Kleinhuis;
- ↳ het Erfgoedhuis Zuid Holland vertegenwoordigd door Marie France van Oorsouw;
- ↳ de AWN vertegenwoordigd door de heer Dé Steures;
- ↳ de Stichting Romeins Museum & Archeon vertegenwoordigd door de heer Jack Veldman en Joerie van Sister;

Bedrijfsvoering en organisatie

De organisatie is in 2014 door de museumregistratie wat gestructureerd. Verder formalisatie van de organisatiestructuur kan de bedrijfsvoering ten goede komen. Hiertoe zijn in 2014 de eerste stappen gezet, wat tot positieve resultaten heeft geleid.

Museumregistratie

De museumregistratie is goed verlopen en we zijn per 1 december volledig geregistreerd. De enige voorwaarde is dat het collectieregister nog moet worden afgerond. Het registratieproces is ten goede gekomen van de administratie en bedrijfsvoering van het museum.

Bezoek

Er is nog steeds een jaarlijkse stijging in bezoekersaantallen waarneembaar. Toch blijkt dat lokale scholen niet genoeg bereikt worden en het museum weinig bezoeken. Dit heeft mede te maken met het idee dat een bepaalde reistijd hoort bij een schoolreisje.

Mensen lijken zich nog niet zeer bewust te zijn van de scheiding tussen Archeon en het museum. Dit kan duidelijker naar voren worden gebracht in de promotiematerialen. Ook zijn lokale partijen niet goed bereikt afgelopen jaar.

Programma en activiteiten

De lezingen in 2014 zijn goed bezocht. Ook hier is jaarlijks een stijging waarneembaar in het aantal bezoekers. Er is slechts 1 nieuwe tentoonstelling geweest in 2014, maar deze is zeer succesvol.

Educatie

Educatieve programma's worden zeer weinig geboekt los van Archeon. Dit is iets waar in het nieuwe jaar naar moet worden gekeken.

Het Cultuurpalet is als educatief programma goed verlopen en ontvangen.

Beheer

Het beheer is in 2014 goed gegaan. In het periodieke Archeologiehuisberaad zijn grotere zaken besproken.

Website

De nieuwe website is goed bezocht, zoals blijkt uit de grafiek in het concept jaarverslag. Ook wordt er actief gebruik gemaakt van Sociale Media voor het museum. Door objecten uit de collectie te plaatsen worden bezoekers actief betrokken bij het museum.

Informatievoorziening

De 1e verdieping heeft wat informatie op vondstkaartjes staan. De begane grond heeft geen objectbeschrijvingen. Hier liggen nog kansen voor in de toekomst.

ROOSTER VAN AFTREDEN

Bestuurslid	Functie	Datum aantreden	Start aftreedrooster	Einde termijn 1	Einde termijn 2	Einde termijn 3
Niko Geerlings	Voorzitter	16-6-2009	12-1-2015	15-1-2017	15-1-2020	15-1-2023
Jack Veldman	Penningmeester	16-6-2009	12-1-2015	15-1-2018	15-1-2021	15-1-2024
Karel Innemee	Secretaris	16-6-2009	12-1-2015	15-1-2016	15-1-2019	15-1-2022
John Kroes	Algemeen lid	16-6-2009	12-1-2015	15-6-2016	15-6-2019	15-6-2022

6. FINANCIËN

Balans per 31 december 2014

	31-12-2014	31-12-2013		31-12-2014	31-12-2013
Vaste activa			Reserves en fondsen		
Materiaal vast actief	184.441	207.475	Overige reserves	-84.910	-53.316
Vlottende activa			Bestemmingsfondsen	27.692	0
Debiteuren	4.048	0		-57.218	-53.316
Overige vorderingen	15.644	1.193	Kortlopende schulden		
Liquide middelen	270	520	Crediteuren	19.236	0
	19.962	1.713	Overige schulden	242.385	262.504
				261.621	262.504
Totaal	204.403	209.188	Totaal	204.403	209.188

Realisatie 2014

	Begroting 2014		Realisatie 2014	
Baten				
Entree	75.000		73.800	
Subsidies	45.820		65.655	
Cultuurpalet	5.015		0	
Bijdrage Archeon	18.558		15.902	
Totaal Baten	144.393		155.357	
Lasten				
Personeelskosten:				
Receptie		12.000		9.849
Beheer		3.000		2.250
Schoonmaak		15.000		12.620
Educatie		2.000		4.598
Afschrijvingen				
Museumrichting		10.634		18.287
Tentoonstelling		2.539		5.001
Huisvesting				
Huur		27.000		27.000
Onderhoud		6.000		5.508
Beveiliging		1.500		1.066
Energie		6.000		5.600
Inventaris en gebruik		500		0
Wettelijke lasten		1.000		904
Overig		500		827
Administratie				
Kantoorartikelen		500		1.199
Telefoon en porto		650		0
Contributies		250		556
Verzekeringen		1.000		1.903
Advieskosten		0		400
Administratie		1.000		1.500
Accountant		2.000		2.000
Overig		0		427
Verkoopkosten		500		1.078
Projectuitgaven		40.320		36.599
Bet. Interest&bank		10.000		16.185
Totaal Baten:		143.893		155.357

BEKNOPTE TOELICHTING

De revenuen uit entree zijn relatief iets afgenomen, waar de kortere kerstvakantie in de maand januari en de krokusvakantie debet aan zijn. Het cultuurpalet programma omvatte in 2014 een andere invulling dan aanvankelijk verwacht. Voor het schooljaar 2015-2016 is onze deelname wederom bevestigd. Ca. 1500 leerlingen van het basis onderwijs van de gemeente Alphen aan den Rijn nemen dan deel aan het programma.

De ontvangen subsidies bestaan enerzijds uit een subsidie van de gemeente Alphen aan den Rijn, een bijdrage van €50.000,- verspreid over vijf jaar, en anderzijds uit verschillende projectsubsidies. Deze subsidies zijn derhalve niet aangewend ten behoeve van de exploitatie, maar worden puur benut voor projectuitgaven en worden als zodanig separaat verwerkt in de administratie. Het betreft hier bijdragen voor de eerder genoemde projecten (Kolenbrander, Limes Landmark en Zwammerdam).

Mede door de geweldige inzet van de vrijwilligers van de VVvA, de Vereniging Vrienden van Archeon, zijn de personeelskosten ruim binnen het budget gebleven. De uitgaven voor educatie, tentoonstelling en museum inrichting zijn conform het beleidsplan verhoogd om zo de doelstellingen van de organisatie te realiseren.